

APPRETEREN: HET AMBACHTELIJK VERVAARDIGEN VAN SCHILDERDOEK VOOR OLIEVERF

Silke Van der Burght - instrijken van het weefsel dmv natuursponzen en mohairrol

In Terjoden (Aalst) maakt onze familie reeds sinds 1890 schilderdoeken voor kunstenaars. Destijds werd daarvoor het "**Aalsters lijnwaad**" zelf geweven door mijn voorvaderen. Lijnwaad was de term die in de vorige eeuwen gebruikt werd voor linnen (vlas). Als zoon van de deken der wevers in Erembodegem startte mijn overgrootvader Gustaaf Van Mulders zijn **weverij** op in 1890, hij had een weefgetouw waarmee tot 8,5 m breedte kon worden geweven. Dat werd onder andere gebruikt om cinemadoeken mee te vervaardigen. Elk dorp had zijn eigen cinema toen. Naderhand werden deze doeken ook verscheept naar bv Hollywood om er beschilderde decors voor de filmindustrie mee te maken. Na de Tweede Wereldoorlog was dit getouw versleten en werd gestopt met weven.

Atelier Van Mulders - De Knibber

Ons bedrijf is dus gestart als weverij, maar vandaag wordt er niet meer geweven. Wél gebruiken we nog steeds hoofdzakelijk in Vlaanderen vervaardigd linnen (vroeger ook "lijnwaad" geheten, van de vlasplant). We kopen we dat aan oa. van de nog weinig resterende weverijen in Vlaanderen. Die bewerken we op artisanale wijze in ons atelier. We verkopen zowel schilderdoek op rol of opgespannen canvassen op maat van de klant.

Werkwijze

De werkwijze is nog steeds dezelfde als 130 jaar geleden. Het ruwe linnen wordt eerst bewerkt met natuurlijke **konijnenhuidenlijm** die het linnen moet beschermen tegen de olieverf en er moet voor zorgen dat het ondoorlatend wordt. Het aanbrengen van de hete lijm gebeurt door middel van **natuursponzen** (synthetische sponzen zouden immers smelten). De eigenschap van de huidenlijm is dat ze in hete toestand niet plakt en mooi kan worden aangebracht op het doek.

Na het aanbrengen wordt de lijm met een roskam (ook gebruikt om paarden te kammen) gelijkmatig over het doek uitgewreven. Naderhand komen er na de nodige droogtijd (min 1 dag) twee tot drie lagen witte olieverf op basis van lijnolie, krijt, titaanwit en lithoponewit overheen. Het doek is reeds overschilderbaar na de eerste bewerking met lijm, maar de meeste schilders verkiezen een witte ondergrond. De verflagen krijgen bij ons voldoende droogtijd (3 à 4 dagen) om te drogen waardoor we geen droogmiddel moeten toevoegen, dit zou immers de kwaliteit van de verf niet ten goede komen. De totale doorlooptijd voor een afgewerkt doek is afhankelijk van de droogtijden (door weersomstandigheden) anderhalve week tot twee weken.

Alles gebeurt **manueel**, er komen geen machines aan te pas. Zelfs het afschuren met zandpapier gebeurt handmatig zodat we "voelen" dat het goed glad is en dat de onregelmatigheden van de verf weggewerkt zijn. Het resultaat is een mooi strak dicht doek. In deze toestand kan het reeds gebruikt worden om te beschilderen, zowel met olie- als acrylverf.

Ons eindproduct is dus ofwel een **rol schilderdoek of een opgespannen canvas**, ook dit gebeurt in ons atelier, op houten spieramen tot 4,5 cm diep of op **aluminium/hout spieramen**. Er bestaan speciale spantangen om dit te doen en aldus voldoende **spanning** op het doek te krijgen zodat het mooi strak staat. De "grain" van het te beschilderen oppervlak hangt af van het soort linnen en van het aantal aangebrachte verflagen.

INZENDER

Jan Van der Burght
VMDK bv
<http://www.vanmulders.biz/>

THEMA

Ambacht, vakmanschap en techniek

LOCATIE

Geraardsbergsesteenweg 126
9320 Erembodegem